

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

10. Quodnam sit inter Fortunam, & Casum discrimen?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45653

idque ob duas causas, primò; quia, ex intentione thesauri repertiendi, iussit Paulum effodere terram; secundò, quia per se, mediante Petro infodiente, & Paulo effodiente, ad inuentionem thesauri concurrat. Quod sanè Deus, in omni Casu facit. Vnde, tametsi multa contingant casu, & fortuito, ratione agentium creatorum, secundarumque causarum, nihil tamen contingit casu, ratione Dei; qui multas rationes habet, cur illas causas per accidens vel concurrere sinat, vel ipse coniungat. Atq; hic concursus, seu ista causarum complexio, vna cum causa summa illas connectente, atque ordinante, *Fatum* dicitur, quod Boëtius definit: *inharentem rebus mobilibus immobilem dispositionem, per quam diuina Providentia suis quæq; necit ordinibus.* Diuina, inquam, Providentia, nō cælum, quod quidam putant esse causam per se connectentem alias causas inferiores.

Boët. l. 5. de
consolat.
prof. 6.

X.

Sic explicatâ Fortuna & Casus naturâ, duo obseruo, primum est, ab Aristotele aliisque compluribus, ipsam fossionem, qua thesaurus obruitur, vel eruitur, *Fortunam*, aut *Casum* nominari; vnde etiam *Fortunam* & *Casum* ad causam efficientem, licet per accidens, & præter intentionem vtriusque fodientis, reuocat: ab alijs autem ipsum euentum, seu inuentionem thesauri *Fortunam*, aut *Casum* nominari. Quod parum interest, cum ipsa etiam inuentio, sit quædam effectio, seu causa, ob quam thesaurus habetur, & non raro effectus à causa denominetur. Alterum est, ferè idem esse *Casum* atque *Fortunam*, nisi quòd hæc præsius, in ijs duntaxat posita sit, quæ ex proposito & consultò, seu propter finem, ex electione geruntur; *Casus* autem magis latè patens, sic causa per accidens etiam in illis, quæ alicuius gratia quidè, & propter finem, sed siue cum, siue sine electione fiunt. Hinc lapides, è quibus Deorum altaria constarent, non, nisi similitudine quadam, Protarchus fortunatos vocauit.

XI.

Qui hæc fundamenta penetrat, facile vitat errorem Ethnicorum, & magna luce perfusus multas à se propellit animi perturbationes. Tametsi enim, non raro, horrendi quidam Casus, præter mentem voluntatèque hominum, aut secundæ alicuius causæ ingenium, accidunt; non accidunt tamen præter voluntatem Dei, qui est causa prima, liberè, prouidè & creaturarum naturis congruè mouens & inter se connectens causas secundas. Itaque mortalibus aliquid fortuito contingit, quia ignorant diuinæ pro-